1939 ий
30
СЕНТЯБРЬ
№ 85 (584)
Акше 5 ыр.

9-ше ИИ ЛЕКТЕШ

Чыла элласе пролетарий-шамыч, ушныза!

Ӱрвезе коммунист

ВЛКСМ
Маробком
ден
Горком
орган

СОЦИАЛИСТИЧЕСКИЙ ЖИВОТНОВОДСТВЫМ РАЗВИВАТЛЫШАШ ВЕРЧ

„Колхозлаште общественный животноводствым развиватлыме мероприятий-шамыч нерген" СССР Совнаркомын да ВКП(б) ЦК-н постановленийжым илышыш практически пуртымаште атыр колхозный комсомольский организаций-шамыч кугу участийым приниматленыт.

„Чирки" колхозышто (Пектубай район) комсомолец-шамычын активно участвоватлымышт дене 20 вуйлан свиноферма, 80 вуйлан овцетоварный фермым дополнительно организоватлыме, 50 тонна силосым оптымо.

Параньга район „Алгабас" колхозысо комсомольский организаций „Колхозлаште общественный животноводствым развиватлыме мероприятий - шамыч нерген" СССР СНК-н да ВКП(б) ЦК-н постановленийжым шуктымаште шагал огыл ыштен. Комсомольский организацийын инициативыже почеш да активно участвоватлымыже дене тиде колхозлаште шолдра тӱкан вольыклан скотный двором 60 вуйлан ыштыме, свинотоварный фермым дополнительно организоватлыме.

Но мемнан республикыште шуко комсомольский организаций-шамыч социалистический животноводствым развиватлыме нерген СССР СНК-н да ВКП(б) ЦК-н постановленийжым шуктымаште участийым йоршеш ситыдымын приниматлат. Ю ж о в е р е комсомольский организаций-шамыч шошо агаште, уборкышто активно участвоватлен, животноводство пашам монденыт.

„Колхозлаште общественный животноводствым развиватлыме мероприятий-шамыч нерген" СССР СНК ден ВКП(б) ЦК-н постановленийжым шуктымо шотышто ВЛКСМ Маробком бюро 21 сентябрьыште решенийым луктын. Тиде решенийыште комсомолын районный комитетше-шамычым да первичный комсомольский организаций-шамычым обязатлыме: „Колхозлаште общественный животноводствым развиватлыме мероприятий-шамыч нерген" СССР СНК-н да ВКП(б) ЦК-н постановленийжым шуктымашым проверитлышашлан 1939 ийын 1 октябрь гыч рейдым эртараш, садлан кажне колхозышто лучший комсомолец-шамыч гыч, несоюзный молодежь гыч да колхозный актив гыч проверочный бригада ден группа-шамычым организоватлаш. Нине бригада ден группа - шамычын пашашт проверкыште гына огыл, а партийный ден советский организаций- шамычлан конкретный полышым пумаште.

Общественный животноводство развиватлымаш — тиде государственный значенийан моткоч кугу паша. Комсомольский организаций-шамычлан тиде пашаште активный участийым приниматлаш кӱлеш.

ВЛКСМ ЦК-н шукерте огыл эртыше IX пленумжо тиде шотышто комсомол ончылан конкретный задачым шынден: СССР СНК-н да ВКП(б) ЦК-н „Колхозлаште общественный животноводствым развиватлыме мероприятий-шамыч нерген" постановленийжым шуктышаш верч животноводствын пашаенҥже-шамыч коклаште социалистический соревнованийым кумдан шараш. У животноводческий ферма-шамычым организоватлышаш верч, поголовьем шукемдышаш верч, вольыкын породностьшым саемдышаш верч активно пижаш. Прочный кормовой базым создатлымашым, кормым аралыме да правильно использоватлымашым, тошто скотный двор, свинарник, конюшня-шамычын шке жапыштыже ремонтироватлымашым да угыч строитлымашым добиватлаш. Животноводствышто кадрым комсомолец-шамычын да несоюзный молодежьын лучший ужашышт счетеш пеҥгыдемдаш.

Комсомольский организаций-шамыч тиде почетный пашам шуктышаш улыт да тидлан чыла условият уло.

Французский компартийым роспуститлымаш

Париж. Гавас агентство радио дене увертара: таче лийше французский министр-шамыч совет заседаний годым внутренний паша министр Сарро республика президентын подписьыжлан коммунистический партийым да тудын дек примыкатлыше чыла организаций-шамычым роспуститлыме нерген чрезвычайный законым представитлен.

* * *

Париж. Гавас агентство, министр-шамыч Совет коммунистический партийым роспуститлыме нерген решенийым луктын, манын увертара.

РККА Генеральный штабын 1939 ий 25 сентябрьлан оперативный сводкыжо

25 сентябрьыште Йошкар Армийын частьше-шамыч демаркационный линий деке ончыко каен шоген, **Сувалки** да **Гониондз** ола-шамычым налыныт да **Сувалки, Гониондз, Сураж, Янов** (Брест-Литовск деч 30 километрлан северо-западыштырак), **Опалин, Дубенка** (кок пунктшат Холм деч 24—30 километрлан северо-востокыштырак да юго-востокыштырак Буг эҥер воктен улыт), **Комаров, Лавриков** (Рава-Русск деч 15 километрлан юго-востокыштырак), **Подгайчики (Самбор** деч 25 километрлан северо-востокыштырак), **Унятыче** (Дрогобыч деч 10 километрлан северо-западыштырак), **Рыбник (Стрыя** деч 40 километрлан западыштырак), **Козиова** (Стрыя деч 50 километрлан юго-западыштырак) линийышке лектыныт.

Западный Белоруссийыште да Западный Украинышне польский войска-шамычын группышт деч эрыктыме шотышто операций каен шога.

РККА Генеральный штабын 1939 ий 26 сентябрьлан оперативный сводкыжо

Йошкар Армийын частьше-шамыч, демаркационный линий дек ончыко каен шоген, 26 сентябрьыште **Осовец** крепостьым, **Холм, Замостье, Рава, Русска, Самбор** оласам налыныт да **Райгородок, Осовец, Соколы** (Белосток деч 35 километрлан юго-западыштырак), **Мелейчицы** (Бельск деч 25 километрлан юго-западыштырак), **Бела, Холм, Замостье, Яворов, Самбор, Турка** (Дрогобыч деч 40 километрлан юго-западыштырак) линийыш лектыныт.

Польский войска-шамычын кодшыштын сопротивленийыштым пытарыме годым Западный Белоруссийыште да Западный Украинышне Йошкар Армийын частьше-шамыч Брест-Литовск ден Володава коклаште 30 кӱртньӧ корно эшелонлаште 25 тӱжем марте еҥым разоружитленыт да пленыш налыныт. Тиддеч посна Кобрин деч югыштырак улшо районышто 1000 еҥым налме. Холм районышто—8 тӱжем еҥым да 1 тӱжем имным да Яновка районышто (Холм деч 20 километрлан юго-западыштырак) вооруженийге да тӱрлӧ военный имуществыге 2.500 еҥым налыныт.

РККА Генеральный штабын 1939 ий 27 сентябрьлан оперативный сводкыжо

27 сентябрьыште Йошкар Армийын частьше-шамыч, демаркационный линий дек ончык каен шоген, **Грабовым** (Августов деч 15 километрлан западыштырак), **Мазовецкым, Дрогичиным, Красноставым,** Завада ст. (Замостье деч 10 километрлан западыштырак), **Краковецым, Мосцискым** да **Сяники** ст. (Сан эҥер исток-шамычын районжо) налыныт.

Западный Белоруссий ден Западный Украинын территорийыштым польский войска-шамычын кодшышт деч эрыктымаш шотышто операций умбакыже каен шога.

СССР ден Эстонский Республика коклаште ваш полшымаш нерген пактым да торговый соглашенийым ыштыме нерген

Советский Союз ден Эстония коклаште ваш полшымаш нерген пактым да торговый соглашенийым ыштыме нерген Наркоминдел Молотов йолташ ден Эстонийын иностранный паша министрже г. Сельтер коклаште переговор Москваште 24—28 сентябрь жапыште лийын. Переговорышто Сталин ден Микоян, а Эстония могырым—государственный дума председатель проф. Улуотс, проф. А. Пийп да Эстонский посланник г. А. Рей участвоватленыт.

Переговор ваш полшымаш нерген пактым да торговый соглашенийым 28 сентябрьыште подписатлымаш дене пытен.

Германский армий Верховный командованийын Варшавын капитулироватлымыже нерген увертарымыже

Берлин. Германский информационный бюро таче германский армий Верховный командованийын тыгай увертарымашыжым передатлен: „Варшава нимогай условий деч посна сдатлалтын. Олам германский армийын Верховный командованийжылан формально сдатлымаш 29 сентябрьыште лиеш. Варшавын военный гарнизоныштыжо, улшо данный-шамыч почеш, 100 тӱжем утла еҥ уло".

ВЛКСМ Маробком секретарь П. И. Темерешев йолташын „ВЛКСМ ЦК IX пленумын итогшо-шамыч нерген“ докладше почеш областной актив собранийын

РЕШЕНИЙЖЕ

„ВЛКСМ ЦК IX пленумын итогшо-шамыч нерген“ докладым колыштмек, областной комсомольский активын собранийже отмечатла, что ВКП(б) XVIII с'ездын да ВЛКСМ ЦК VIII пленумын решенийышт деч вара Марийский республикысе комсомольский организаций-шамыч партийный организацийын руководитлымыже дене государственный ден хозяйственный деятельностьышто утларак активный участийым приниматлат. Шкенышт колхозын, предприятийын, школын да учреждениййн илышыште лийше вопрос-шамыч дене келгыракын интересоватлаш тӱҥалыныт. Комсомольский организаций-шамычын пашаштын содержанийже кумдарак да плодотворныйрак лийын. Комсомолец-шамыч социалистический соревнованийын да стахановский движенийын активный организаторжо лийыныт. Чыла участкылаште нуно пашан образецшым ончыктеныт. Шошо ага жапыште да урожайым поген налмаште комсомолец-шамыч ден молодежь кокла гыч 1000 утла стахановец-шамыч кушкыныт. Шуко комсомольский организаций-шамыч партийный директивым подлинно проводитлыше лийыныт. Шернур район „Коммунар“ колхозысо комсомольский организаций шошо агалан ямдылалтмаште да урожайым поген налмаште активный участийым приниматлен. Садлан „Коммунар“ колхоз срок деч ончыч кӱкшӧ качество дене весенний севым пытарен, урожайым поген налын да ял озанлык продукт-шамыч заготовкым темен. Параньга район „Алгабас“ колхозысо комсомольский организаций СССР СНК ден ВКП(б) ЦК-н „Колхозлаште общественный животноводствым развиватлыме мероприятий-шамыч нерген“ постановленийжым шуктымаште кугу пашам ыштен. Комсомольский организацийын инициативыже да участийже дене шолдра тӱкан вольыклан 60 вуйлан скотный дворым ыштыме, свино-товарный фермым эше иктым организоватлыме.

ВКП(б) XVIII с'ездын решенийже-шамыч деч вара 500 наре комсомолецым партийный, советский да хозяйственный пашаште выдвигатлыме. Школласе ятыр комсомольский организаций-шамыч тунемме ий мучко пионер ден школьник-шамычым коммунистически воспитатлымаште шагал огыл пашам ыштеныт, школа-шамычын пашаштыт да учительствылан существенный полышым оказатленыт. Например, Шернур средний школа тунемме ийым успешно пытарен да у тунемме ийлан отлично ямдылалтын.

ВКП(б) XVIII с'ездын решенийже-шамыч деч вара оборонно - физкультурный паша икмыняр саемын. Допризывной молодежь дене кугу политический ден воспитательный паша ышталтын.

Шуко комсомольский организаций-шамыч шемер депутат-шамычын местный Советлашкышт сайлыме нерген Положенийым умылтарымаште активно участвоватлат. 2500 наре комсомолец-шамыч избирательный законым, СССР Верховный Совет нылымше Сессийын, РСФСР ден Марийский АССР II Сессийын решенийыштым умылтарат.

Комсомольский пашан икмыняр саеммыже ден пырля, але мартеат комсомолын пашаштыже существенный ситыдымаш-шамыч улыт. Областной комсомольский активын собранийже тыге отмечатла: ВЛКСМ райком-шамыч, комсомолын комитетше-шамыч да первичный комсомольский организаций-шамыч ВКП(б) XVIII с'ездын да ВЛКСМ ЦК VIII пленумын решенийыштлан келшышын шке пашаштым але марте эше эркын перестроитлат. Шкенышт районын, колхозын, предприятийын да учреждениййн экономикыжым начар изучатлат, нунын хозяйственный ден культурный илышышкышт ситыдымын вникатлат.

ВЛКСМ Еласал, Морко, Оршанка да моло райком гай посна райкомол-шамыч хозяйственно - политический кампанийым эртарымаште партийный ден советский организаций-шамычлан шагал полшат, почеш кодшо колхоз, предприятий, учреждений, школа-шамычын пашашт нерген вопросым партийный ден советский организаций-шамыч ончылно шындымаште инициативым слабо проявитлат да улшо ситыдымаш-шамычым пытарышаш верч ситыдымын кучедалыт. Марбумкомбинатысе комсомолын комитетше цех-шамычын пашаштышт ситыдымаш-шамыч нерген пала гынат, нуным кораҥдымашым ок добиватле.

Комсомолын районный комитетше-шамыч молодежьын общеобразовательный уровеньжым нӧлтымаште йӧршеш неудовлетворительно заниматлат, производство деч кӱрылтде тунемме вечерний средний школа-шамычын пашашт дене начарын заниматлат. Шуко комсомольский организаций-шамыч учебно - воспитательный пашам отлично шындымашым организоватлышаш верч але мартеат эше огыт кучедал, второгодничество дене начар кучедалыт. Тидын дене гына тесе мом умылтараш лиеш: республика мучко 1938—39 тунемме ийыште 5200 еҥым класс гыч классыш переводитлыме огыл да отсев 6800 еҥ лийын.

Активын собранийже отмечатла, что комсомолын райкомжо-шамыч бумажный комбинат строительствыш да чодраш комсомолец-шамычым колтымо нерген ВЛКСМ Обком бюрон решенийжым шуктен огытыл.

Комсомольский организаций-шамыч осоавиахимовский организаций-шамычын пашаштым ситыдымын вуйлатеныт, оборонный кружок-шамычын пашаштым слабо организоватлыме.

Ӱдыр - трактористка-шамычым производство деч кӱрылтде ямдылымаш республика мучко йӧршеш неудовлетворительно шындалтын. Ямдылаш кӱлмӧ 600 ӱдыр гыч 219 еҥ гына тунныкталтеш. Шернур, Йошкар-Ола, Пектубай районласе райкомол-шамыч да М Т С - ласе комсомолын комитетше-шамыч тиде пашан моткоч кугу государственный значенийжым недооцениватленыт, садлан трактористка-шамычым ямдылымаш обеспечиватлалтын огыл. Шуко комсомольский организаций - шамыч комсомольский организаций-шамычын кушмышт нерген ВЛКСМ ЦК VI пленумын решенийжым неудовлетворительно шуктен шогат.

Але марте республикыште 1141 колхозышто комсомольский организаций уке, тиде шотышто Тор'ялыште—148, Шернурышто—138, Кужеҥерыште—105, Моркышто—101 колхозлаште. Тыгай состоянийым нине колхозлаште молодежь дене йӧршеш неудовлетворительный воспитательный пашам ыштыме дене веле умылтараш лиеш. Комсомолын районный комитетше-шамыч да первичный комсомольский организаций-шамыч комсомолец-шамычым, особенно колхозлаште, изучатлымаш дене да нуным руководящий пашаш выдвигатлымаш дене пеш слабо заниматлат. Колхозын председательжылан, бригадиржылан комсомолец-шамыч гыч шагал ыштымым тидын дене гына умылтараш лиеш.

Собраний постановитла:

1. Государственный, хозяйственный ден культурный задача-шамычым разрешитлымаште комсомолым утларак активно участвоватлаш мобилизоватлыше, школлаште комсомольский организаций-шамычын пашаштым саемдымашым да рольыштым нӧлталмашым, комсомольский организаций-шамычын оборонный ден физкультурный пашам коренной перестроитлымашым да шемер депутат-шамычын местный Советлашке сайлымашлан ямдылалтмаште комсомольский организаций-шамычын активно участвоватлымыштым требоватлыше ВЛКСМ ЦК IX пленумын решенийже-шамычым тӱрыснек да пӱтынек одобритлаш да илышыш чарныде пуртен шогаш.

2. Чыла комсомольский организаций-шамычым да молодежьым ВЛКСМ ЦК IX пленумын решенийже-шамыч дене келгын ознакомитлаш, чтобы кажне комсомолец да несоюзный молодежьын кумда массыже-шамыч ВЛКСМ ЦК IX пленумын решенийже-шамычым палышт да нуным государственный ден хозяйственный деятельностьын конкретный участкылаштыже илышыш практически пуртышашлан мобилизоватлыме лийышт.

3. Тений первый октябрь марте ВЛКСМ ЦК IX пленумын итогшо-шамыч дене комсомольский активын районный собранийыштым эртараш.

4. ВЛКСМ ЦК IX пленумын итогшо-шамыч дене 10 октябрь марте закрытый комсомольский собраний-шамычым эртараш, тушто ВЛКСМ ЦК IX пленумын решенийже-шамычым реализоватлыме конкретный мероприятий-шамычым наметитлаш.

5. Шемер депутат-шамычын местный Советлашке сайлымашлан ямдылалтмаште да эртарымаште ВЛКСМ ЦК IX пленумын решенийже негызеш активный участийым приниматлаш чыла комсомольский организаций-шамычым обязатлаш; добиватлаш, чтобы кажне комсомолец сайлымаш нерген Положенийым, Молотов йолташын 1939 ийын 17 сентябрьыште радио дене ойлымо речьшым изучитлыже да сайын палыже, большевистский партий ден советский правительствын политикыжым активно проводитлыше лийже.

6. Советлашке сайлымашлан ямдылалтме шотышто тыгай мероприятий-шамычым эртараш:

а) 1 октябрь марте эн сай комсомолец - шамыч кокла гыч агитаторлан, беседчиклан, чтецлан дополнительно выделитлаш. Агитатор ден агитколлектив-шамычлан полышым да нуным дене руководитлымым обеспечитлаш.

б) Избиратель-шамычын спискыштым составитлымаште да избирательный бюллетень-шамычым заполнятлымаште Совет-шамычлан полшашлан грамотный комсомолец-шамыч кокла гыч 5 октябрь марте регистратор - шамычым выделитлаш.

в) Избирательный участкылам, участковый ден окружной комиссий-шамычым, агитпункт-шамычым, колхоз правленийын, учреждениййн, предприятийын да молын помещенийыштым оборудоватлаш да культурный видыш кондаш.

г) Предвыборный кампаний жапыште да сайлымаш кечын избиратель-шамычым культурно обслуживатлымашым обеспечиватлаш: драматический ден хоровой кружок-шамычын выступленийыштым, массовый модмашым да танецым, самодеятельность вечерым да молым организоватлаш.

д) Комсомольский организаций агитатор-шамычын, агитколлектив - шамычын руководительыштын сай опытыштым кумдан популяризоватлаш.

„Рвезе Коммунист“ редакцийлан агитатор-шамычын, агитколлектив руководитель-шамычын, комсомольский организаций-шамычын секретарьыштын, ВЛКСМ райком-шамычын секретарьыштын выступленийыштым печатьыште организоватлен шемер депутат-шамычын местный Советлашкышт сайлымашлан ямдылалтмын каен шогымыжым печатьыште систематически освещатлыман.

е) Ял совет-шамычлан, колхоз-шамычын правленийыштлан социалистический собственностьым аралымаште полшаш, колхозный склад, ферма да колхозный двор-шамычым аралышашлан комсомолец-шамычым выделитлаш.

7. Трактористка лияш желатлыше 400 ӱдырым тунныктымашым 1939 ий 10 октябрь марте организоватлаш, чтобы нуно лишыл жапыште трактор дене пашам ышташ тунем шуышт.

8. Кажне колхозышто лучший комсомолец-шамыч гыч бригада-шамычым создатлаш, нуно СССР СНК ден ВКП(б) ЦК-н „Колхозлаште общественный животноводствым развиватлыме мероприятий - шамыч нерген“ постановленийжым шуктен шогымым проверитлышаш улыт. Проверкын итогшо-шамычым комсомольский собранийлаште обсудитлаш.

9. Первичный комсомольский организаций укеан кажне колхозыш да шагал членан организацийыш ВЛКСМ райкомла гыч, пошкудо колхозный комсомольский организацийла гыч да сельский интеллигенций гыч комсомолец активист-шамычым 10 октябрь марте прикрепитлен шукташ.

10. Выделитлыме йолташ-шамыч дене паша опытым обмениватлыме вопрос ден ВЛКСМ райком пелен тылзеш ик гана деч шагал огыл совещанийым эртараш.

(*Мучашыже 3-шо стр.*)

ВЛКСМ Маробком секретарь П. И. Темерешев йолташын „ВЛКСМ ЦК IX пленумын итогшо-шамыч нерген“ докладше почеш областной актив собранийын

РЕШЕНИЙЖЕ

(МУЧАШ)

11. Лишыл жапыште кажне колхозышто, предприятийыште, учреждениййыште, школышто молодежын военный пашам тунеммыжым организоватлаш, кружок-шамычым: „ворошиловский стрелок“, ПВХО „ворошиловский всадник“ организоватлымашке вниманийым поснак обратитлаш. Кажне колхозышто осоавиахимовский организацийым создатлаш Осоавиахим организаций - шамычлан полшаш. Кажне ял совет пеленсе военный паша дене: ПВХО, ворошиловский всадник, стрелковый паша да ГСО дене инструктор-общественник-шамычым ямдылымашым 15 октябрь марте организоватлен шукташ.

12. 15 октябрь марте кажне районышто производство деч кӱрылтде тунемме медсестра школым райгорздрав ден пырля ВЛКСМ райком-шамычлан да горкомлан организоватлен шуктыман. Квалифицированный руководитель-шамычым выделитлаш Наркомздрав деч йодаш.

13. 15 октябрь марте кажне МТС пелен производство деч кӱрылтде ӱдыр-шамычым автомашина водительлан туныктымашым организоватлен шукташ.

14. „Всеобщий воинский обязанность нерген“ сталинский законым умылтарымаш шотышто, утларакшым школлаште тунемше-шамыч коклаште, массово-политический пашам кумдан шараш.

15. Активын собранийже ВЛКСМ Обкомын, райкомын, горкомын школьный молодежь отделышт деч школьный комсомольский организаций-шамыч дене да школа - шамычын пашашт дене руководитлымашым саемдаш требоватла.

16. ВЛКСМ райком-шамыч деч да горком деч 1 октябрь марте вожатый-шамычым подбиратлен да утвердитлен шукташ требоватлаш.

17. Марбумстройыш да чодраш комсомолец-шамычым колтымо нерген ВЛКСМ Обком бюрон решенийжым 15 октябрь марте шукташ ВЛКСМ чыла райком-шамыч деч требоватлаш. Колхозла гыч толшо самырык пашазе-шамычлан администраций гоч нормальный бытовой условийым обеспечитлаш Марбумкомбинатысе да Лестранхозысо комсомолын комитетше-шамычым обязатлаш. Самырык пашазе-шамычым стахановский коллашке шупшаш, кече еда нунылан производственный квалификацийыштым налмаште полшаш, нунын коклаште массово-политический пашам организоватлаш. Тений ноябрь тылзыште ВЛКСМ Обком пелен комсомольский организаций-шамычын секретарьыштын да чодра промышленностьысо молодежын стахановецше-шамычын совещанийым созыватлаш.

18. Молодежын культурный досугшым организоватлымашым обеспечитлаш: тиде цель дене самодеятельность вечерым, научно-популярный лекций-шамычым эртарымашым практиковатлаш, лудмо книга-шамычым обсуждатлымашым эртараш. Предприятийлаште, колхозлаште хоровой, драматический, музыкальный, физкультурный да моло кружок-шамычын выступленийыштым организоватлаш, нине кружоклашке комсомолец-шамыч ден несоюзный молодежьым кумдан вовлекатлаш. Тыге добиватлаш, чтобы комсомолец-шамыч илыме кажне пӧртыштӧ ару, йытыра, образцовый порядок лийже.

19. Уремым, паркым, корно-шамычым благоустроитлымаште пашам кумдан шараш комсомольский организаций-шамычлан предложитлаш. Колхозлаште фруктовый пушенге-шамычым (олмапу, вишня да моло) шындымаште инициативым налаш ВЛКСМ Йошкар - Ола, Оршанка, Шернур, Ронго, Косолоп райком-шамыч деч требоватлаш.

20. Государственный ден хозяйственный деятельностьышто комсомольский организаций-шамычын активно участвоватлымышт кажне комсомолецын идейно-политически воспитатлымаш дене сочетатлалтшаш. Комсомолын самырык поколенийым коммунизм духеш воспитатлаш большевистский партийлан полшаш призватлалтмыжым да обязан улмыжым, да тиде обязательствым ме шкенам передовой революционный теорий дене—марксизм-ленинизм ден вооружитлен гына шуктен кертмыжым шарнен, марксистско-ленинский теорийым изучатлымаште личный примерым ончыкташ комсомольский руководитель-шамыч деч, активист-шамыч деч актив требоватла.

ВЛКСМ ЦК IX пленумын решенийже-шамычым кече еда шуктен, Марийский республикысе комсомол ВКП(б) XVIII съездын шындыме исторический задача - шамычым шуктышаш верч эше утларак упорно кучедалаш тӱгалеш да партийный организацийын руководствыжо дене Ленин—Сталин партийын великий пашаже верч кучедалмаште у сеҥымаш-шамычым ыштен шукта.

СССР СНК ден ВКП(б) ЦК-н „Колхозлаште общественный животноводствым развиватлыме мероприятий-шамыч нерген“ постановленийжым колхоз-шамычын шуктымыштым проверятлашлан рейдым эртарыме нерген ВЛКСМ Марийский Обком бюрон 1939 ийын 21 сентябрьысе

РЕШЕНИЙЖЕ

„Колхозлаште общественный животноводствым развиватлыме мероприятий-шамыч нерген“ ССР Союз Совнаркомын да ВКП(б) ЦК-н постановленийжым колхоз-шамычын шуктымо пашаштышт партийный ден советский организаций-шамычлан конкретный полышым оказатлашлан да вольыкым зимовкылан сайын ямдылымашым обеспечитлашлан лийын, комсомолын районный комитетше-шамычым да первичный комсомольский организаций-шамычым обязатлаш:

1) „Колхозлаште общественный животноводствым развиватлыме мероприятий-шамыч нерген“ СССР СНК ден ВКП(б) ЦК-н постановленийжым шуктымым проверятлашлан 1939 ийын 1 октябрь гыч рейдым эртараш, тидлан кажне колхозышто лучший комсомолец-шамыч гыч да несоюзный молодежь ден колхозный актив гыч проверочный бригада ден группа-шамычым организоватлаш. Бригадым, группым организоватлашлан да колхоз-шамычлан практический полышым оказатлашлан райцентрысе активым командироватлаш.

2) Кажне колхозышто проверкын итогшо-шамычым колхозный ден комсомольский собранийлаште обсудитлаш да колхозлаште общественный животноводствым развиватлыме пашам саемдымаште решительный мера-шамычым приниматлаш. У животноводческий ферма-шамычым организоватлымашым да октябрь тылзе мучко нуным 1940 ийлан установитлыме размер дене кӱлешлык вольыкым укомплектоватлымашым обеспечитлаш.

3) „Колхозлаште общественный животноводствым умбакыжат развиватлымаште да пеҥгыдемдымаште 1939—40 ийысе вольык зимовка решающий лиеш“ манын шарнен, кормовой базым создатлышашлан, кормым правильно использоватлышашлан, у скотный дворым, свинарникым да конюшньым шке жапыштыже строитлышашлан да оборудоватлышашлан мера-

(Мучашыже 4-ше стр.)

„Пашазе-шамычын международный товариществыже“

1 Интернационалын 75-ше ийжылан

1939 ий 28 сентябрьыште международный пролетариат да уло передовой человечество славный юбилейым—первый Интернационал лӱм дене историйыш пурышо „Пашазе-шамычын Международный товариществыжым основатлымашлан 75 ий теммым отмечатлат. Пашазе классын тиде первый самостоятельный международный организацийже, тудын вождьышт Маркс ден Энгельс ыльыч, образец лийын, кудын почеш пел курым эртымек Ленин ден Сталинын вуйлатымышт дене Кумышо, Коммунистический интернационал создатлыме.

* * *

1864 ийын сентябрьыште „Улей“ лӱман лондонский пашазе газетыште увертарымаш лектын: „28 сентябрьыште, вӱргечын кастене св. Мартинын залешыже публичный собраний лиеш, тужак парижский пашазе-шамыч деч депутаций шкенынтын английский иза-шольыштын адреслан вашмутым лудеш да кок калык кокласе эн сай келшымаш планым изложитла“.

Ончыктымо кечыште Сент - Мартинс Холл кугу лондонский зал тич темалтын ыле. Английский пашазе-шамыч, французский пашазе-шамычын делегацийышт да Лондонышто илыше эмигрант—революционер-шамыч—немец, итальянец, поляк, ирландец-шамыч погыненыт. Трибуныштo, тӱрлӧ элласе пашазе-шамычын представительышт коклаште, Карл Маркс ыле. Собраний „Международный товариществым“ учредитлыме нерген резолюцийым луктын да тиде товариществын эн тӱҥ принципше-шамычым выработатлашлан комитетым назначитлен. Комитетыш Маркс пурен, тудын лӱмжӧ Европысо пашазе-шамычлан кумдан палыме ыле.

Международный пашазе партийым создатлымаш пашазе движенийын пӱтынь историйже дене ямдылыме ыле.

1 Интернационал существоватлыме период (1864—1872) Маркс ден Энгельсын международный оппортунизм ваштареш—пролетариатын политический кучедалмашыжын тушманже Прудонын последовательже-шамыч да анархист Бакунинын сторонникше-шамыч ваштареш кучедалме период ыле.

1 Интернационалын Женевский конгрессын решенийже (1866 ий) ончыкта, что пашазе-шамыч Марксым поддерживатленыт. Лозаннский конгрессыште (1867 ий), кушто прудонист-шамыч поснак шуко присутствоватленыт, Марксын руководствыжым садыгак чылан признатлыме ыле. А Брюссельысе конгресс (1868 ий) Марксын „Капиталеш“, кудо прудонизмын основыжым подрыватла, изложитлыме теорийжын пеш кугу значенийжым признатлыме нерген резолюцийым принимaтла. Базельский конгрессыште (1869 ий) политический кучедалмашын кӱлешлыкше признатлыме да прудонизмлан окончательный поражений ыштыме.

* * *

1871 ийын 18 мартыште парижский пролетариат политический властьым шке кидышкыже нале. Генеральный Совет Парижыш представительым колта, Маркс Коммунылан указаний ден каҥаш-шамычым колта. Но коммунын члениже-шамыч коклаште оппортунист-шамыч лийыныт, нуно Марксын чыла указанийжым шуктен огытыл да ятыр кугу йоҥылыш-шамычым ыштеныт.

„Пашазе классын политический действийже нерген“ 1871 ийысе Лондонский конференцийын революцийже бакунизмлан шалатыше ударым ышта. Тушто раш да четко каласыме: „Пашазе классым политический партийыш организоватлаш тудлан кӱлеш, чтобы социальный революцийын сеҥымашыжым да тудын конечный цельжым—класс - шамычым пытарымашым обеспечитлаш“.

Ик ий гыч, 1872 ийыште, Гаагыште Интернационалын конгрессше лийын, кудо Лондонский конференцийын резолюцийжым утвердитлен. Туштак „европейский пролетариатын предательже“ — Бакунинлан суд лийын. Тудым да тудын подручныйжым Гильомым партий кӧргыштӧ тайный заговорщический организацийым создатлымылан Интернационал гыч исключатлыме.

* * *

1 Интернационалын революционный традицийже-шамычым тудын исторический преемникше — Коммунистический Интернационал восприниматлен.

Кумышо Интернационал, Ленинын ойлымыжо семын, „пролетариат диктатурым **осуществлятлаш тӱгалын**“ —тудым, кудым Маркс первый Интернационалыште намечатлен да кудын деч оппортунистический II Интернационал эн чот лӱдын.

Ленинын инициативыже почеш 1919 ийыште большевик-шамычын основатлыме Кумышо, Коммунистический Интернационал Марксын — Энгельсын — Ленинын—Сталинын славный пролетарский знамяжым кӱшнӧ куча.

В. Ханчинын статьяже гыч кӱчыкын.

ПЫТАРТЫШ УВЕР-ШАМЫЧ

Советский ден германский правительство-шамычын 1939 ий 28 сентябрьысе заявленийышт

Германский Правительство ден СССР-ын Правительствыже польский государство шаланымын результатыштыже лекше вопросшамычым таче подписатлыме договор дене окончательно урегулироватлымышт да тидын дене Восточный Европышто кужу жапан мирлан чоткыдо фундаментым ыштымышт деч вара нуно, ик могырым Германия ден, вес могырым Англия да Франция коклаште кызытсе войнам пытарымаш чыла калыкшамычын интересыштлан отвечатла ыле, манме мненийым коктын келшен каласат. Сандене кок Правительстват, тиде целыш лийме семын вашкерак шуашлан, шкеныштын общий тыршымашыштым, кўлеш лийме случайыште моло дружественный державашамыч дене келшен, виктарат. Туге гынат, кок Правительствын нине тыршымашышт успех деч посна кодыт гын, то тыгеже тыгай фактым установитлыме лиеш: Англия ден Франция войнам продолжатлымылан ответственностьым нумалыт, тидын годым войнам продолжатлыме случайыште Германия ден СССР-ын Правительствышт кўлеш мера-шамыч нерген иктыштвесышт дене консультироватлалташ тўҥалыт.

СССР Правительствын уполномочийже почеш В. МОЛОТОВ

Германский Правительство верч И. РИББЕНТРОП.

1939 ий 28 сентябрь.

Литваште польский самолетым интернироватлымаш

Каунас, 28 сентябрь (ТАСС). Литовский телеграфный агентство увертара: 27 сентябрьыште польский военный самолет Каунасыште мландыш волен шинчын. Экипажын чыла ныл членжым, тиде шотыштак ик полковникым, литовский военный власть-шамыч интернироватленыт. Самолет конфисковатлыме.

Литваште интернироватлыме, польский военный-шамычын количествышт 10 тўжем еҥ деч шагалрак. Интернироватлыме польский офицер ден солдат-шамыч концентрационный лагерьлаште кучалтыт.

Польшышто германский военный администрацийым установитлымаш

Берлин, 28 сентябрь (ТАСС). Трансоцеан агентство радио дене увертара: теҥгече официально каласалтын, что Гитлерын распоряженийже почеш чыла оккупироватлыме ожнысо польский провинцийлаште военный администраций установитлалтеш. Германский восточный армийын командующийже генерал Рундштедт военный администрацийын руководительжылан назначитлалтеш, портфельдыме министр Франк Рундштедт генералын главный техническкий советникшылан назначитлалтеш.

27 сентябрьыште Йошкар-Олаште противовоздушный ден противохимический тревога лийын.
Снимкыште: тревога жапыште „зараженный" верыште оласе житель-шамыч каят.

Фото М. Чуршуковын

Противовоздушный ден противохимический учений

27 сентябрьыште Йошкар-Олаште эрдене 8 шагат гыч „угрожаемый положений" увертарыме ыле. Шагат гыч шагатыш юж гыч условный противникын нападатлымашыже вучалте. Оласе илыше-шамыч шекланеныт. Противовоздушный ден противохимический оборона штаб-шамыч пашам ыштеныт. Предприятий ден учреждений-шамыч дене наблюдатель-шамыч патрулироватленыт.

2 час 30 минутышто „противникын" кончымыжо нерген связист-шамыч штабыш увертарышт. Предприятий ден паровоз-шамычын прерывистый гудокышт „воздушный тревога" нерген увертарышт. Эртен коштшо-шамыч лишыл убежищылашке куржыч. Автомашина-шамыч коштмым чарнышт.

... Самолет-шамыч „бомбежкылан" оҥайрак об'ектым кычалын, ола ўмбалне пӧрдыт. 2 час 40 минут. „Внимание! Противник химический бомбым кудалтыш, противогазым чийза!" радио увертарыш.

Химический тревога нерген сирена-шамыч увертарышт. Связь пӧрт дене, „Онар" гостиница дене, ВКП(б) горком дене да Совет-шамычын Пӧрт дене условный химический бомба-шамычым кудалтышт. „Газ" шарлыш, вер отравляющий вещества дене заражатлалте. Чыла тиде пунктлаште дегазационный группа-шамыч пашам ыштышт.

Икмыняр еҥ газ ден „поражатлалтыныт". Марпотребсоюзысо ўдрамаш осоавиахимовец-шамычын санитарный группа нуным санитарный пунктыш наҥгаен да нунылан первый полышым оказатлен. Советский уремыште бомбын осколкыжо дене связистка Хлынова ранитлалтын, тудым медпунктыш наҥгайышт.

— Связь пӧрт тул ден авырыме. Пожарный командылан тушко тулым пытараш мияш!—штаб начальник распоряженийым пуыш.

Тудо жапыштак театр дене пожар тўҥале.

Воздушный ден химический шучкылык эртыш, отбой пуалте. Ола адак тугаяк илыш дене илаш тўҥале.

Тыгерак 27 сентябрьыште Йошкар-Олаште первый противовоздушный ден противохимический учений эртыш. Тудо населенийын шке родинажым аралаш шогалаш ямде улмыжым ончыктыш.

Всесоюзный ял озанлык выставкыш миен толмеке

Йошкар-Ола район „Шытыше" колхозын звеньеводшо Ласточкин Ефим тений колхозын кушмаштыже шуко пашам ыштен, шагал огыл успех-шамычыш шуын. Садлан тудо тений шке сеҥымашыже - шамычым ончыкташ, моло ял озанлыкысе передовик-шамычын опытыштым налаш Всесоюзный ял озанлык выставкыш миен.

Выставкыште ик жап шогымек Ласточкин йолташ шке колхозышкыжо пӧртылын колхозник-шамычлан выставкыште мо ужмыжым каласкалыш. Тудо ойлыш, что выставкыште ятыр колхоз-шамыч шке успехыштым демонстрироватлат. Кўкшӧ урожайностьым нӧлталмаштат, животноводствыштат пеш кугу ончык каймашым ыштеныт. Ласточкин йолташ колхозник-шамычлан, тудым выставкыште участвоватлаш ўшанен колтымыштлан, кугу благодарностьым каласыш.

М. Соколов.

Медведева йолташын пашаже

Киров лўмеш колхоз (У-Тор'ял район) пелен трахоматозный пунктым почмо. Тышке Е. Н. Медведева йолташ пашам кўлеш кўкшыташ шынден. Медведева йолташ 4 ялышке да школлашке чўчкыдын коштеш. Адак колхозник - шамыч шкат шинчам эмлаш кажне кечын 20—30 еҥ коштыт. Медведева йолташ тўрлӧ беседым эртараш жапым ойыра, местный Советлаште сайлыме нерген Положенийым да международный положений нерген умылтарен шога.

М. Веденькин.

Иванова Мария—сай письмоносец

Кузнеч почтовый агентствын III-шо обходыштыжо письмоносецлан „Трактор" колхозын колхозницаже Иванова Мария ышта. Тудын обходыштыжо 110 озанлык да ик начальный школа уло. Тышке 180 экземпляр газета ден журнал - шамыч толыт.

Иванова йолташ тиде пашам кумыл нӧлтын ышта. Колхозник-шамыч коклаште сай агитацийым колтен, газета лудшо-шамычым пукемдаш тырша.

Пашам сайын ыштен толмыжлан тудым колхозник-шамыч пагалат.

М. В.

СССР СНК ден ВКП(б) ЦК-н „Колхозлаште общественный животноводствым развиватлыме мероприятий-шамыч нерген" постановленийжым колхоз-шамычын шуктымыштым проверитлашлан рейдым эртарыме нерген ВЛКСМ Марийский Обком бюрон 1939 ийын 21 сентябрьысе

РЕШЕНИИЖЕ

(МУЧАШ)

шамычым приниматлаш, тидлан комсомолец-шамыч гыч да молодежь гыч специальный бригада-шамычым скотный двор ремонтироватлышашлан, кормым ямдылашлан организоватлаш.

4) Лучший комсомолец-шамыч ден несоюзный молодежь счетеш животноводство кадр - шамычым пеҥгыдемдаш, садлан животноводческий фермылаште постоянный пашалан лучший комсомолец ден комсомолка-шамычым выделитлаш. Животноводческий кадр-шамычым ямдылыме курслам организоватлымаште да комплектоватлымаште, адак колхозлаште зоотехнический учеба дене курслам организоватлымаште участийым приниматлаш.

5) Район еда проверка нерген итогым тений 1 ноябрь марте ыштен шукташ да ВЛКСМ райком бюроэш обсудитлаш.

6) Массово-политический паша негызеш комсомольский организаций-шамыч коклаште, колхоз-шамыч коклаште да животноводствын пашаеҥгышт коклаште, „Колхозлаште общественный животноводствым развиватлыме мероприятий-шамыч нерген" СССР СНК-н да ВКП(б) ЦК-н постановленийжым, тыгак тиде решенийым шуктымо нерген Марийский АССР СНК ден ВКП(б) Обкомын 1939 ий 10 сентябрьыште лекше постановленийжым шуктышаш верч предоктябрьский социалистический соревнованийым кумдан шараш.

7) Колхозлаште общественный животноводствым развиватлымаште пашан образецшым ончыктышо лучший комсомольский организаций-шамычын да животноводчествын самырык пашаеҥыштын пашаштым печатьын страницылаштыже систематически освещатлаш „Рвезе Коммунист" газетын редакцийжым обязатлаш.

ВЛКСМ Маробком секретарь П. И. ТЕМЕРЕШЕВ.

Вольыклан кормым ситышын ямдылыме

СССР СНК ден ВКП(б) ЦК-н „Колхозлаште общественный животноводствым развиватлыме мероприятий-шамыч нерген" постановленийжым колхозник-шамыч коклаште умылтарен шогымо дене шукерте огыл „У вий" колхозеш (У-Тор'ял район) ушкал фермым организоватлыме. Фермылан колхоз 20 тонн силосым да 5 тонн лышташан кормым ямдылен.

Веденькин.

Врид. отв. редактора— Я. И. МАЛИНОВ.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Мар. АССР, г. Йошкар-Ола, Дом Советов, 4 этаж, комната № 70, телефон № 90.
Упол. Главлита Мар. АССР А—848. г. Йошкар-Ола, 1 типография Маргосиздата.